

STERREN VAN TWEEDE OF DERDE GROOTTE...

We sluiten deze eerste reeks volkstypes.

Natuurlijk zullen betweters opwerpen dat we niet volledig zijn en dat we deze of gene type onrechtvaardig doodgezwegen, geweerd of eenvoudig vergeten hebben. Akkoord!...

We weten inderdaad dat Oostende kan bogen op een uitzonderlijk rijke schat eigenaardige volkstypes van alle aard en van de meest diverse pluimage...

Doch volkstypes gelijken een beetje aan wijn: het zijn de jaren die moeten beslissen over de geestrijkheid, het bouquet, de zalvende smaak. In afwachting dus dat de tijd oordele, we gingen bijna schrijven over de "deugdzaamheid" van verdere zonderlinge Oostendse figuren, kunnen wij alvast, van nu af, een lijstje opstellen ten gebruike van latere portretschilders. Vermelden we de namen door elkaar, zonder te letten op mindere of meerdere betekenis, rang of grootte...

We herhalen het: de tijd zal uitmaken wie levendig in het geheugen bij het volk zal voortleven...

Citeren we inmiddels:

1° Een dozijn mannen.

1. De drie gebroeders De Laruwiere.

Meestal de "Lerreviere's" genoemd in het Oostends. Waren ondernemers in schilderwerken. Woonden in de Wittenonnenstraat, schuins over het huidig Postgebouw. Ze

hielden er trouwens met hun twee zusters een bloeiende winkel in allerlei verfwaren en aanverwante artikelen. Men noemde ze dan ook soms de "Lare Vuve". De 3 gebroeders droegen lange baarden. Zodat men ook van de "Boarden" sprak... Ze waren gekend om hun vrolijke kwinkslagen en wekten de lachlust op met hun spottende beleefdheid, hun overdreven gemaakte voorkomendheid, hun komische, ironische en leuke gezegden enz.

2. Teut-Teut.

Een tamelijke lange slungel. Droeg oorringen, hetgeen zijn vissersafkomst verried. Zonder bepaald beroep. Leefde God weet waarvan? Speelde echter akkordeon op fuifjes, trouw- en andere feesten. Zijn spel geleek echter meestal op een "koekoek-één-zang". Vandaar wellicht zijn naam Teut-Teut?.. Woonde een tijdje op een verlaten bark, die in een verloren hoek van de Brugse vaart op afbraak wachtte. En dan nog met een simpel meisje, zoals hij. Neen, neen, ik vergis me spraakkundig niet. Vertelde men immers niet dat Teut-Teut tweeslachtig was?..

3. Zotte Guillaume, alias "Giljom".

Niet groot van gestalte. Was boodschapper of liever "pakjesdrager" en had zijn vaste standplaats bij de uitgang van het Centraal Station. Een zonderlinge bij uitstek. Droeg hij niet op de linkerborst een rijke keus medailles en eretekens, bestaande uit deksels van blinkdozen?..

4. Charrel Hugheboart.

Was officieel politiedienaar, doch "officieus" een gepatenteerde dronkaard. Inderdaad, men trof hem meer in de herbergen aan dan op zijn gewone dienstronden. Werd dan ook graag bezongen in de lokale "revues" vóór het jaar 1900. We geven hier een strofe of "koeplitje" van een show uit de jaren 1898.

Het lied van Charrel Hugheboart.

1ste strofe :

D'er is moar één poliesje,
't Is Charrel Hugheboart.
Je stoeg olèèns te p . . ,
Ol in d'Ostendsche voart
Je ziet de meisjes gèren,
En lat z'n vrouwtje stoan.
Je verliest nu ol z'n zinnen,
Z'n vrienden loat 'n stoan . . .

Refrein :

En Charrelkwak,
Die kakkerlak,
Lat ze nu moa lopen,
Die blinkende knopen.
Zeg, rap en zwak,
Gi, schobbejak.
Ze zullen je stropen,
Van kop tot gat,
Je steken in de bak . . .

5. Lamme Ko alias Ko de Schietter.

Was groenten- en fruitverkoper. Had jarenlang zijn kraam rechtover het huidig Albion-kompleks op de Groentenmarkt. Ko leed aan een zenuwziekte : zijn handen beefden en bibberden gedurig. Vandaar de bijnaam Lamme ? Hij riep steeds de voorbijgangers en koopgrage mensen toe om zijn waar aan te prijzen. Zo bijv.

Ol die van Kootjes fruutt zal eten,
Zal hem zeker nooit vergeten . . .

In de tijd van de okkernoten klonk het :

Neuten gelijk blokken.
Ka-je ze ni kraken,
Je moe ze moa kloppen,
Of tegen je mule dokken . . .

6. Delle alias Fleires.

Hij verkocht blink, schoennestels (rikoorden), garen, spelden, knopen, naalden, kammen, zeep enz. Stond insgelijks op de marktdagen op het Groetenplein. En dan nog wel naast Lamme Ko.

We herinneren terloops zijn roep :

Goaren en knoppen bij Delle,

Noalden, viengerhoeds en schone spellen . . .

Om Nieuwjaars-tijd verkocht hij de graåg gelezen almanak van Snoeck. Om dit boekje aan te bevelen riep hij aanhoudend :

Olmanak van Snoeck,

Hè-je gin geld,

Verkop je broek . . .

Buiten de marktdagen leurde hij met een hondenkarretje. Wij, bengels van het Hazegras, zongen treiterend :

Flei-res z'n hoend

lopt roend,

Mè-èd e workelboend

Aan ze koent,

Ghèèl de têêrlienke roend . . .

We hebben steeds de kadans van het rijmpje gewaardeerd. Zong het "jong goedje" van de andere wijken eveneens dit versje ?

7. Tobias van 't Park.

Was inderdaad de bewaker van ons stedelijk park. Kon zich "hoorndol" kwaad maken om alles en niets. Werd vooral getreiterd door de bengels en kwajongens. Wie herinnert zich niet het :

Str . . . , in de kas

En Tobias meende dat het butter was ? . .

8. Maximiliaan de straatkeerder.

In het Oostends noemde men hem : Maximiljoan de stroatevager. Oefende zijn ambt opvallend uit met grote

voornaamheid. Was trouwens steeds netjes gekleed. Hij af-fekteerde deftige manieren. Ook noemde men hem de "ba-ron".

9. Diesje.

Een ander politiedienaar. Was uiterst klein. Heeft dus het verkleinwoord "je" niet gestolen. Droeg een puntbaardje. Was een venijnig mannetje. De schrik van de bengels en zelfs van de lawaaimakers, die "nachtuilden" ...

10. Jan Bubbel.

Opnieuw een boodschapper, pakjesdrager ofte "kom-misjenoaris". In de winter was hij dokwerker, kaailosser ten tijde van de driemasters en de kolenschroevers. Had zijn "faam" te danken aan zijn langjarige soldatendienst, die hij trouwens meestal in de "bak" doorbracht. Er kan een boek geschreven worden over de ongelofelijkste, gekste, ver-bluffende fratsen, kleine en grote schelmstreken, weerspan-nigheden enz. waarbij "Les Gâtés de l'Escadron" van Courteline slechts een flauw schemerlichtje zijn ...

Kent u het spreekwoord: "je kaan zoe wel mè Jan Bubbel spreken"?

11. Kop Tournooie.

Was herbergier en woonde op de hoek van de Stuiverstraat en de Nieuwpoortsteenweg. Hij was tevens een rijke boer, die dusdanig de meeste gronden bezat van de "duiven-schieting" af tot aan Mariakerke. Zoals veel dikkerds had hij een fijne meisjesstem. Hij stond bekend als een venijnig mensenplager en een brutale ... durver.

12. Stierman Lèze.

De Oostendenaars die hem persoonlijk niet gekend hebben, hoorden alvast over hem spreken. Wie herinnert zich niet het liedje:

Tring, tring, tring,)
Stierman Lèze, stierman Lèze,) bis
Tring, tring, tring,
Stierman Lèze viel in de bassing ...

Of ook nog :

En vraag het moar an "Zwinevlèès",
Woarom da stierman Lèze krèès ? .. enz.

2° Een "tientje" vrouwen.

1. De heilige Drievuldigheid.

Men noemde aldus de drie gezusters E..., uit de Euphrosina Beernaertstraat. Ze gingen steeds en altijd samen en gearmd uit. Ze waren ook onveranderlijk in het zwart gekleed en hinkten alle drie ... Ook zongen de bengels ongenadig : "Hoenderd en èèn, brak ze bèèn ..."

2. De Schouwgarrituur.

Bestond uit drie delen : links en rechts de twee gezusters D..., en in het midden de dochter Maria. Woonden ergens in de Amsterdamstraat. Ze waren vooral gekend om hun zonderlinge kledij en vooral om hun eigenaardige hoeden-dracht (cf. *Ces dames aux chapeaux verts* !) Een van de gezusters was een goede pianiste en huwde trouwens, op rijpe leeftijd, een muzikleraar ...

3. Celine Wellecomme.

Had er iets op gevonden om haar brood te verdienen, vooral gedurende het zomerseizoen. Ze leunde namelijk met warmhete koffie op het strand. Ze droeg daartoe een witgeschuurd juk, waaraan twee blinkende koperen ketels hingen.

4. Miete De Klodde.

Oude vrouw die bedelde zonder nochtans de hand uit te steken. Ze had haar vaste plaats bij het hotel Osborne.

Kende het Oud Oostende op haar duimpje. Stierf in een hoge ouderdom.

5. Mille de Vrивrouwe.

Was vroedvrouw zoals het Oostendse woord het aanduidt. Ongediplomeerd wel te verstaan. Had af en toe een eitje te pellen met het gerecht om onwettige uitvoering van haar bedrijf enz ... Vooral om ... "enz."

6. Madame Karkole of Karrekole.

Het feit dat men ze "madam" noemde, toont ons genoegzaam aan dat ze tot de kleine burgerij behoorde. Anders zou men van "ba- of bezinne" gesproken hebben. Was eerder hovaardig en aanmatigend. Was gekend voor haar verzameling hoeden, de ene zonderlinger dan de andere. Herinneren we dan ook het rijmpje :

Madamtje Karrekole,
Hoevele kost j'n hoed ?
Zeven-twintig stuivers,
En één ol op j'n hoed ...

7. Babe de Kloeffeschiter.

Een visleurstster. Had echter geen "brèèbek" zoals de meeste visverkoopsters. Integendeel : ze was eerder bang en onbeholpen. Vandaar trouwens haar bijnaam. Op een mazurka-wijsje zong men ondeugend :

En la-me kè voelen,
an Babe ze(?) dikte ...

8. Madame Loulou.

Goedaardige oude vrouw die alle dolende honden en katten spijsde, beschermde of opnam. Toen haar laatste lievelingshond stierf, ging Madame Loulou aan het treuren en overleed korte tijd nadien. Van verdriet, beweerde men ?

9. en 10.

Sluiten we de voorlopige reeks "Madams" met **Madame Gatslager** en **Madame Stopnoalde** ...